

และเกิดในส่วนประกอบ /mii/'กรรม และ 'ประธาน /mii/กรรม ,จัดเป็นสกรรมกริยา"

ปราณี กุลละวาทย์ (Pranee Kullavanijaya 1974 : 142) ได้ศึกษาวิเคราะห์กริยากรรมในภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์การก และได้กล่าวถึงคำกริยา ฎี ไว้ ๒ ประเภท คือสกรรมกริยาและอกรรมกริยา เช่นเดียวกับนอส (Noss) อันได้แก่

๑. คำกริยา ฎี ที่เป็นสกรรมกริยาประเภทหนึ่ง ที่ได้รับการกำกับไว้โดยคำสั่งว่า

$$\left[+V, +(+NM), - \begin{bmatrix} +NM \\ +OBJ \end{bmatrix} - (ACT) + (+DAT) \right]$$

ซึ่งมีความหมายว่าเป็นคำในหมวดคำกริยา (+V) ที่มีประธานขึ้นต้นประโยคและเป็นคำกริยาที่ประธานของประโยคมีการกเป็นผู้ได้รับผล ซึ่งบังคับด้วยกริยา ยกตัวอย่างเป็นประโยคต่อไปนี้

ห้องนี้มีนักเรียนสิบคน (ห้องนี้มีความหมายว่า นักเรียนชั้นนี้)

เธอมีบ้านหลังใหม่

๒. คำกริยา ฎี ที่เป็นกริยาบอกความคงอยู่ (existential verb) ที่ได้รับการกำกับไว้ในคำสั่งร่วมกับลักษณะอื่นด้วยว่า [+V, -(+NM)] ซึ่งมีความหมายว่าเป็นคำในหมวดคำกริยา (+V) แต่เป็นคำกริยาที่ไม่มีประธานขึ้นต้นประโยค ยกตัวอย่างเป็นประโยคต่อไปนี้

ในขวด ฎี น้ำ

ในทะเล ฎี ปลา

เพียรศิริ เอกนิยม (Peansiri Ekniyom 1982 : 118-119) ซึ่งศึกษาริเคราะห์โครงสร้างความในประโยคภาษาไทย ได้กล่าวถึงเฉพาะคำกริยา ฎี ที่เป็นกริยาบอกความคงอยู่ ว่าเป็นกริยาที่ขึ้นต้นประโยคและกริยาประเภทนี้มีอยู่ไม่กี่คำ เช่น ฎี และ เกิด และคำกริยานี้สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยาอื่น ๆ ด้วยเช่น

ฎี สงคราม ขึ้น แล้ว

เกิด หน่อมมาหลงรักเธอ ขึ้น แล้ว

ข. งานวิจัยที่กล่าวถึงประ โยคที่มีคำกริยา มี เป็นกริยาหลัก

พระยาอุปกิตศิลปสาร (๒๕๒๔ : ๒๑๒) ได้กล่าวถึงรูปประ โยคที่มีคำกริยา มี ขึ้นต้นไว้ในหัวข้อประ โยคกริยาว่า

...ในข้อความบางแห่ง ผู้กล่าวต้องการจะให้กริยาเด่น จึงพูดกริยาขึ้นก่อนแทนบทประธาน แล้วเอาบทประธานมาไว้ข้างหลัง เช่น เกิดอหิวาตก โรคขึ้นที่เชียงใหม่ และกริยาที่ใช้เรียงไว้หน้าประ โยคชนิดนี้ที่กำหนดเฉพาะกริยาที่มีความหมายว่า เกิด มี ปรากฏ โดยมาก เช่น

เกิดติดกันขึ้นที่นี้

มี โรคติดต่อขึ้นที่นี้

ปรากฏการ โกงขึ้นที่นี้

และถือว่าประ โยคดังกล่าวมีกริยาเป็นกรรตุว่าจกที่ยังต้องการบทประธานอยู่ เนื่องจากคำกริยา มี ไม่มีกรรมตามหลัง จึงอาจกล่าวได้ว่า พระยาอุปกิตศิลปสารถือว่าคำกริยา มี ในประ โยค ตัวอย่างนี้เป็นอกรรมกริยา

กำชัย ทองหล่อ (๒๕๐๕ : ๔๐๗) มีความเห็นเช่นเดียวกับพระยาอุปกิตศิลปสาร

โดยเรียกประ โยคที่ใช้บทกริยาไว้หน้าประ โยคว่า ประ โยคกริยา และจัดให้กริยา มี ที่เกิดในประ โยคชนิดนี้เป็น อกรรมกริยา เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากกรกล่าวถึงการลำดับคำในประ โยคว่า

ตามปกติบทประธานต้องเรียงไว้หน้าบทกริยาเสมอ แต่มีข้อยกเว้นอยู่ ๓ ประการ ที่เรียงบทอื่นไว้หน้าบทประธานได้คือ

๑. ในการแต่งบทประพันธ์ประเภทร้อยกรอง เช่นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน เป็นต้น เพราะมีบังคับ สัมผัส เอก โท ครุ ลหุไว้แน่นอน บางที่ต้องเรียงคำยักเยื้องไปให้ถูกต้องตามกฎ เช่น มาแล้ว ลีลูกฉัน อภินันทนาการ

๒. ในการใช้สำนวนเป็นภาษาพูด ตายแล้วหรือ สุนัขของเธอ

๓. ในข้อความที่ต้องการจะแสดงบทกริยาให้เด่นชัด ใช้บทกริยาไว้หน้าประ โยคได้ แต่มีคำกริยา มี เป็น เกิด ปรากฏ เช่น

มีผู้ร่วมชุมนุมในตำบลนี้

เป็นการดีที่เขาคศสุราเสียได้

เกิดการปฏิวัติขึ้นในประเทศไทย

ปรากฏโฆษณาขึ้นในท้องฟ้า

บรรจบ พันธุเมธา (๒๔๑๔ : ๑๔๐-๑๔๑) ก็มีความเห็นแย้งเกี่ยวกับพระยา
อุปทิศศิลปสารและกำชัย ทองหล่อ โดยได้กล่าวไว้ในเรื่องการเรียงลำดับคำในประ โยคว่า

คำในประ โยคแบ่งเป็นภาคได้ ๔ ภาคคือ

๑. ภาคผู้แสดงหรือผู้ทำ เรียกว่าประธาน
๒. ภาคแสดง เรียกว่ากริยา
๓. ภาคผู้ถูก เรียกว่า กรรม
๔. ภาคขยาย แบ่งเป็น ๒ พวกคือ
 - ก. ขยายผู้ทำ หรือผู้ถูก เรียกคุณศัพท์
 - ข. ขยายกริยา เรียกกริยาวิเศษณ์

ภาคผู้ทำหรือประธานจะต้องอยู่หน้าคำกริยา แต่ส่วนจะอยู่ที่ใดของประโยคไม่จำกัด

ภาคแสดงหรือกริยา จะอยู่หลังประธาน และอยู่หน้ากรรม แต่จะไม่มีกรรมก็ได้
กริยาอาจจะมีมากกว่าหนึ่งก็ได้

ภาคผู้ถูก หรือกรรม ต้องอยู่หลังกริยา

ภาคขยาย คุณศัพท์ขยายประธานอยู่หลังประธาน ขยายกรรมอยู่หลังกรรม ส่วน
กริยาวิเศษณ์ขยายกริยาอยู่หลังกริยา

ประโยคที่เราใช้อยู่ทุกวันไม่เป็นไปตามที่กล่าวก็มี คือผู้ทำอาจจะไว้ได้ โดยเฉพาะ
เมื่อเป็นประ โยคคำสั่ง เช่นออกไป หรืออาจอยู่หลังกริยาบางคำได้ ได้แก่ เกิด มี เป็น
ปรากฏ ทั้งนี้เมื่อต้องการเน้นความ เช่น

เกิดเหตุใหญ่ (เหตุใหญ่เกิด)

มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า (ดาวหางมีขึ้นในท้องฟ้า)

เป็นอะไรไป (อะไรเป็นไป)

ปรากฏภาพดวงตาขึ้น (ภาพดวงตาปรากฏขึ้น)

นววรรณ หันธุมธธา (๒๕๖๕ : ๑๖๗) มีความเห็นว่า มี อาจจะเป็นกรอบความคิด (topic) ของประ โยคได้ โดยกล่าวว่า

ประ โยคบางประโยคขึ้นต้นด้วยหน่วยกริยา ถ้าเราตั้งข้อจำกัดว่า กรอบความคิดต้องเป็นหน่วยนามเท่านั้น ประ โยคดังกล่าวก็ไม่เป็นกรอบความคิด แต่ถ้าเรายอมให้หน่วยกริยาเป็นกรอบความคิดได้ ประ โยคต่อไปนี้ก็มีหน่วยกริยาเป็นกรอบความคิด

เกิดสุริยุปราคาทั่วภาค

มีหมอนในหม้อ

ปรากฏผีแดงที่แก้มเขา

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยเกี่ยวกับวากยสัมพันธ์ไทยที่กล่าวมาแล้ว ล้วนเป็นการกล่าวถึงคำกริยา มี ในบางแง่มุมเท่านั้น คือมีการพิจารณาว่าคำกริยา มี เป็นสกรรมกริยาเป็น อกรรมกริยาหรือเป็นกริยาบอกความคงอยู่ที่เกิดในตำแหน่งต้นประโยค ซึ่งนักไวยากรณ์ดั้งเดิมจะเรียกประโยคที่มีกริยาประเภทนี้ว่า ประ โยคกริยา ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิเคราะห์แต่ละท่านมีขอบเขตของการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไป บางท่านวิเคราะห์ครอบคลุมภาษา ทั้งภาษา บางท่านวิเคราะห์เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยละเอียด แต่ยังไม่มียานวิจัยใดที่ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับคำกริยา มี โดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาเฉพาะคำกริยา มี ในภาษาไทยอย่างละเอียด

งานวิจัยเกี่ยวกับประ โยคลักษณะต่าง ๆ

เนื่องจากผู้วิจัยมีสมมติฐานว่าคำกริยา มี อาจปรากฏในรูปประ โยคที่เป็นประ โยคบอกความคงอยู่ (existential sentences) และประโยคบอกการเทียบความ (copula

sentences) ด้วย จึงได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับประโยคดังกล่าวนี้ด้วย

ก. ประโยคบอกความคงอยู่

มิลซาร์ค (Milsark 1974) ได้ศึกษาวลีลักษณทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของประโยคบอกความคงอยู่ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงเฉพาะประโยคที่มี there ซึ่งเป็นสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ (non-deictic) และไม่ลงน้ำหนัก (unstressed) อยู่ต้นประโยค และได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงบางประการของประโยคบอกความคงอยู่ในภาษาอังกฤษว่า there เป็นนามวลีที่จำกัดอยู่ในตำแหน่งประธานเท่านั้น ซึ่งจะเกิดกับอกรรมกริยากลุ่มหนึ่งที่จำกัดด้วยเงื่อนไขบางอย่าง (selectional restrictions) ตลอดจนการปรากฏของ there ในตำแหน่งประธาน จะบังคับให้มีนามวลีปรากฏในตำแหน่งกรรม ทั้ง ๆ ที่กริยาทุกตัวในประโยคบอกความคงอยู่เป็นอกรรมกริยา อีกทั้งนามวลีนั้นจะไม่ชี้เฉพาะด้วย

ตัวอย่าง

- a. There is a Santa Claus.
- b. There might be a duck in the sink.
- c. There used to be a lot going on.
- d. There has been a man shot (by a maniac).
- e. There were at least fifty people sick.
- f. There ensued a riot (on Mass ave.)
- g. There bore down from the west a thunderhead.

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงประโยคบอกความคงอยู่ชนิดต่าง ๆ เป็นต้นว่า

๑. ประโยคบอกความคงอยู่กว้าง ๆ (Ontological ES.) ซึ่งมีนิยามทางโครงสร้างว่า $_{S}$ [There-Aux-be-NP] เช่น

There are no ghosts.

๒. ประโยคบอกความคงอยู่แสดงสถานที่ (Locational ES.) ซึ่งมีนิยามทางโครงสร้างว่า $S [There-Aux-be-NP' Loc]$ เช่น

There is a fly in the mustard.

*๓. ประโยคบอกความคงอยู่ประเภท Periphrastic ES. ซึ่งมีนิยามทางโครงสร้างว่า $S [There-Aux-be-NP- \left. \begin{array}{l} V-ing \\ VP \left\{ \begin{array}{l} V-en \\ Pred AP \end{array} \right\} - Y]$ เช่น

There are peasants murdered every day. *มีคนฆ่าคนทุกวัน*

There is somebody oggling Mary's left novel.

กันเดลและเจ็ค็อบ (Gundel and Jacobs 1981) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของประโยคที่มีคำกริยากลุ่ม ดูเหมือน-เกิด (seem-happen) ไว้ว่าคำกริยากลุ่มดังกล่าวไม่อนุญาตให้มีประธานของประโยคในโครงสร้างผิว เช่น

1) a. It seems that we're out of beer.

b. * That we're out of beer seems.

2) a. It happens that we're all giving papers the same day.

b. * That we're all giving paper the same day happens.

และเหตุที่ประโยค (1b) และ (2b) ใช้ไม่ได้ก็เพราะคำกริยากลุ่มดังกล่าว ซึ่งเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า กริยาบอกความคงอยู่หรือเสนอความ (existential - presentative verbs) มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของการสร้างภาคแสดง (predicates) จากองค์ประกอบที่ไม่ใช่กริยา และเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของการนำข้อความหรือสาระใหม่มาสู่โครงสร้างข้อความต่อเนื่อง (discourse) เขาทั้งสองได้แสดงให้เห็นว่า การอธิบาย

ประโยคที่มีกลุ่มคำกริยาดังกล่าว โดยการใช้อนุประโยคย้ายที่ (Extraposition Transformation) การแทนที่ประธาน (Subject Replacement Transformation) หรือการใส่วงเล็บ (Parenthetical Transformation) ก่อนอนุประโยคย้ายที่นั้น ยังไม่ถูกต้องและมีข้อจำกัด เขาจึงหันไปใช้การแก้ปัญหาด้วยการพิจารณาหน้าที่ (functional solution) ซึ่งอธิบายด้วยอรรถศาสตร์ (semantics) การใช้ (pragmatics) และ โครงสร้างข้อความต่อเนื่อง โดยพัฒนาจากทฤษฎีของคูเปอร์ (Cooper 1975) ที่เสนอว่าคำกริยากลุ่มดูเหมือน-เกิด มีคุณสมบัติเหมือนกับคำกริยา คิด เชื่อ เดา (think, believe, guess) คือเป็นคำกริยาที่ไม่อาจเกิดในตำแหน่งท้ายประโยค เพราะไม่ได้บอกเนื้อความสำคัญ (main assertion) ของประโยค แต่กันเคล และเจ็คอบ พิจารณาบทบาทของประโยคประเภทนี้ในข้อความต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสนอข้อสรุปที่เรียกว่า กฎจำกัดควสบอกความหลักที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค (Topic Constraint on Sentential Subjects) ซึ่งกล่าวว่า อนุประโยคที่จะปรากฏในตำแหน่งประธานได้ จะต้องเป็นอนุประโยคที่เป็นความหลักของประโยค นอกจากนี้เขายังได้แบ่งหน้าที่ของกริยาประติมความไว้ ๒ ประการคือ

๑. เพิ่มสาระใหม่ให้กับข้อความต่อเนื่อง
๒. สร้างภาคแสดง โดยบอกความคงอยู่หรือเป็นอยู่ ของเนื้อหาในส่วน

ประกอบที่ตามมา

Q. Is it raining ?

A. No.

(a) It SEEMS that it's raining but it really isn't (They're only washing the windows.)

(b) * That it's raining SEEMS, but it really isn't.

(c) ??It's raining, it SEEMS, but it really isn't.

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าคำกริยา seem มีน้ำหนักทางอรรถศาสตร์ที่ทำให้สามารถบอก หรือนำเสนอความใหม่ในข้อความต่อเนื่องได้เต็มที่

เพียรศิริ เอกนิยม (Peansiri Ekniyom 1982) ได้กล่าวถึงประโยคบอกความคงอยู่และเสนอความ (existential and presentative sentences) ในภาษาไทย ดังตัวอย่าง ๑ และ ๒ ตามลำดับ

๑. มีคนกำลังใช้โทรศัพท์อยู่
๒. ดูเหมือนว่าคุณพ่อเขาเสียแล้ว

และอธิบายถึงเหตุที่ประโยคทั้งสองมีคำกริยาขึ้นต้นใน โครงสร้างผิวนั้น เนื่องจากประโยคดังกล่าวละเมิดเงื่อนไขว่าตัวนามวลีในตำแหน่งต้นประโยค จะให้สาระเก่า (given information) แต่อนุประโยคในประโยคทั้ง ๒ ประเภทดังกล่าว ให้สาระใหม่ (new information) กล่าวคือเป็นเรื่องที่ยังฟังยังไม่เคยรู้มาก่อน จึงไม่สามารถเกิดในประโยคดังที่เป็นอยู่ในโครงสร้างผิวได้ ต้องใช้กฎแปรรูปย้ายอนุประโยคหรือนามวลีเหล่านั้นไปอยู่ในตำแหน่งภาคแสดง ดังนั้น ประโยค ๑ และ ๒ ในตัวอย่างข้างต้นจึงได้มาจาก โครงสร้างลึก ๓ และ ๔ ตามลำดับ

๓. คนกำลังใช้โทรศัพท์อยู่ มี
 ๔. ว่าคุณพ่อเขาเสียแล้ว ดูเหมือน
- ข. ประโยคบอกการเทียบความ

ฮิกกินส์ (Higgins 1976) ได้ศึกษาประโยคบอกการเทียบความประเภทหนึ่ง ในภาษาอังกฤษอย่างละเอียด นั่นคือ ประโยคเน้นความ (Pseudo-Cleft Sentences) เช่น

What I bought yesterday was those fire-tongs.

ซึ่งเขาอธิบายว่าประโยคประเภทนี้มีลักษณะเป็นประโยคบอกการเทียบความแบบหนึ่งที่ไม่ได้เกิดจากขบวนการแปรรูป แต่มีโครงสร้างลึกเป็นประโยคบอกการเทียบความ คือ

นามวลี กริยาเทียบความ นามวลี

คูโนะและวงศ์คมทอง (Kuno and Wongkhamthong 1981) ได้กล่าวถึงคำกริยาบอกการเทียบความในภาษาไทย อันได้แก่ เป็น และ คือ พร้อมทั้งได้แสดงให้เห็นข้อแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่าง เป็น และ คือ ว่า

ประโยคที่มีคำกริยา เป็น คือประโยคที่ให้รายละเอียด ลักษณะหรือคุณสมบัติของประธาน (Characterizational sentences) เช่น

ญี่ปุ่น เป็นประเทศอุตสาหกรรม

ซึ่งลักษณะ ประเทศอุตสาหกรรม นั้น เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ลักษณะของประเทศญี่ปุ่น

ส่วนประโยคที่มีคำกริยา คือ นั้นได้แก่ประโยคที่ชี้ว่า สิ่งหนึ่งเท่ากับอีกสิ่งหนึ่ง (identificational sentences) เช่น

คนที่คิดค้น รักคือจอห์น

ประโยคนี้ไม่ได้บอกว่า จอห์น เป็นลักษณะของ คนที่คิดค้น รัก แต่ชี้ว่า คนที่คิดค้น รัก หมายถึง จอห์น

จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ของคูโนะ และวงศ์คมทอง กล่าวถึงเฉพาะ เป็น และ คือ ว่าเป็นคำกริยาบอกการเทียบความ แต่ไม่ได้กล่าวถึงคำกริยา มี ซึ่งมีลักษณะเป็นคำกริยาบอกการเทียบความด้วยเหมือนกัน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของประโยค ๒ กลุ่มต่อไปนี้

๑. ก. แยกที่มา คือ ญาติกับเพื่อนสนิท
- ข. แยกที่มา เป็น ญาติกับเพื่อนสนิท
- ค. แยกที่มา มี ญาติกับเพื่อนสนิท
๒. ก. ของหวาน คือ ผลไม้และไอศกรีม
- ข. ของหวาน เป็น ผลไม้และไอศกรีม
- ค. ของหวาน มี ผลไม้และไอศกรีม